

Vad får den svenska prästutbildningen kosta samhället?

av

FD Melcher Ekströmer

Så här drygt fem år efter den Svenska Kyrkans skilsmässa från den svenska staten finns det anledning att fundera över separationens uteblivna konsekvenser. Man skulle ju kunna hävda att det hade varit ett utmärkt tillfälle att fira förstatligandet av kyrkan år 1000 med att överlåta all kyrkans landegendom till staten. Staten skulle därmed stå för såväl skötsel som inkomsterna från detta enorma markinnehav, vilket rör sig om ansevärd summor. Den politiska möjligheten för en så radikal lösning måste dock ses som minimal. Kyrkan har fortfarande ett starkt stöd bland det svenska folket, även om invånarnas benägenhet att betala skatt för institutionens verksamhet minskat dramatiskt.

Det finns dock andra områden där mindre men ändå högst samhällsrelevanta förändringar skulle kunna göras. Jag tänker då på kyrkans (läs: teologins) ställning i den akademiska världen och den utbildning som bekostas med skattemedel.

De två stora universiteten i Sverige - Uppsala och Lund - tillhandahåller som bekant yrkesutbildning för icke-statliga tjänstemän (och kvinnor): präster. Fakulteterna vid båda lärosätena kämpar med svåra ekonomiska problem, vilket bl a innebär att undervisning och forskning inom andra områden (humaniora, samhällsvetenskap) blir lidande. Vi har nyligen hört om att Nordens enda professur i islamologi inte kommer att tillsättas, trots den uppenbara samhällsrelevansen av detta ämne. Det hör dessutom till saken att kurserna i islamologi är mycket populära hos studenterna och följaktligen lämnar ett ekonomiskt bidrag till CTR (Centrum för teologi och religionsvetenskap), dvs den institution vid Lunds universitet ämnet tillhör. Professuren efter den avgående Jan Hjärpe kommer dock av ekonomiska skäl inte att ersättas, trots att kompetens inom området uppenbarligen finnes. Samma ekonomiskt motiverade nedprioriteringar har även det religionsantropologiska och religionssociologiska studiet av övriga icke-kristna religioner mött, vilket är nog så allvarligt.

Man bör då ställa sig frågan om det verkligen är förnuftigt att i dagens samhälle där främlingsfientligheten tränger sig på från alla håll, låta de ekonomiska besparingarna drabba nämnda ämnen så hårt? Vore det inte bättre att låta Svenska Kyrkan, som ju trots allt är en religiös institution bland många andra om än en ovanligt rik sådan, själv bekosta utbildningen av präster och därmed kunna använda den besparing som det skulle medföra till att bekosta mer samhällsrelevanta utbildningar? Inom den katolska kyrkan, t ex, sker ju prästutbildningen (vad jag vet) på seminarier, utan anknytning till det sekulära samhällssegmentet och det vore väl inte så märkligt om även Svenska Kyrkan fick uppmärksamma samma omständigheter?

Alltså: jag tycker att den del av teologutbildningen inom de svenska universiteten som är inriktad på tjänst inom kyrkan (prästerskap) skall urskiljas och övertas av lämplig institution som kyrkan själv får utforma, och betala. "Teologi" skall strykas från universitetens meny. Ett lämpligt forum för den nödvändiga prästutbildningen skulle kunna vara Pastoralinstituten i Uppsala och Lund. *En passant* tror jag mig veta att Elisabeth Gerle vid Pastoralinstitutet i Lund delar mina åsikter.

Melcher Ekströmer, universitetslektor
och studierektor emeritus, var tidigare
verksam vid Avdelningen för
Socialantropologi, Lunds universitet.

* Vill du komma i kontakt med artikelförfattaren? [anpere](#) kan vidarebefodra ditt e-brev.

* Vill du kommentera betraktelsen på [anpere.net](#)? Skicka din kommentar till info@anpere.net.

* Vill du läsa mer om islamologins ställning vid svenska universitet? Besök en av följande platser:

<http://islamologi.se/?p=122>

<http://islamologi.se/wp-content/uploads/2006/08/islamologiskrivelse.pdf>